

DOKARMIANIE PTAKÓW ZIMĄ

Ptasie sposoby na zimę

- Ptasie migracje (wędrowki) do ciepłych krajów z powodu braku pokarmu w okresie zimowym.
- Gromadzenie pokarmów i korzystanie z karmników.
- Stroszenie piór (lepsza izolacja od zimna) i zbieranie się w stada.

Bocian biały (*Ciconia ciconia*)

ABC dokarmiania ptaków

- 1) Karmnik umieszczamy w miejscu niedostępnym dla drapieżników.
- 2) Ptaki dokarmiamy tylko mroźną zimą.
- 3) Ptaki dokarmiamy systematycznie.
- 4) Ptaki dokarmiamy odpowiednim pokarmem i zapewniamy poidełko z wodą.
- 5) Czyścimy ptasią „stołówkę”.

Sikorka bogatka (*Parus major*)

Czym dokarmiamy ptaki zimą?

- Nasionami dyni, słonecznika i kukurydzy;
- Ziarnami zbóż (np. pszenica, jęczmień, owies, proso);
- Grubymi kaszami (gryczaną i jęczmienną) i naturalnymi płatkami owsianymi;
- Gotowanym ryżem i kaszą pęczak;
- Nieprażonymi orzechami bez dodatku soli;
- Surową słoniną bez przypraw;
- Pokrojonymi świeżymi owocami (jabłka, gruszki);
- Mrożonymi owocami (np. jarzębina, borówka, czarny bez, aronia, porzeczka);
- Namoczonymi, suszonymi owocami (rodzynki, morele);
- Pokrojonymi, gotowanymi warzywami (np. marchew, ziemniaki, buraki, kapusta);
- Gotowymi mieszankami dla ptaków zimujących, kolbami i kulami tłuszczowymi.

Uwaga unikamy!!!

- **Soli kuchennej**, gdyż ptaki nie wydalają chlorku sodu, który gromadzi się w narządach, powodując ich uszkodzenie.
- **Chleba**, który zawiera szkodliwe dodatki takie jak konserwanty, ulepszacze, sól i pięcznieje w żołądkach ptaków.

<https://pixabay.com/pl/photos/rolka-weizenbroetchen-piekarnia-276774/>

Fot. Jutta Zeisset

<https://pixabay.com/pl/photos/s%C3%B3l-solniczka-soli-szk%C5%82o-3285024/>

Fot. Bru-nO

Skutki dokarmiania ptaków pieczywem

- **Anielskie skrzydło** – zwyrodnienie stawów, które powoduje, że skrzydła się wykrzywiają, odstając od ciała ptaka. Występuje najczęściej u ptaków wodnych. Może doprowadzić do utraty zdolności lotu.
- **Kwasica** – choroba, która powoduje, że w organizmie ptaków gromadzą się kwasy. Może to prowadzić to do osteoporozy, zwyrodnienia stawów czy cukrzycy.
- **Choroby układu pokarmowego.**

Kaczka krzyżówka (*Anas platyrhynchos*)

Menu drobnych ptaków

Wróble, mazurki, sikory, kowaliki, dzwońce, trznadle

- nasiona słonecznika, konopi, prosa, pszenicy, owsa
- płatki owsiane
- rozdrobnione pestki dyni i ogórka
- drobne kasze

Trznadel zwyczajny (*Emberiza citrinella*)

Kowalik zwyczajny (*Sitta europaea*)

Menu większych ptaków

Sierpówki, gołębie, kawki, gawrony

- większe nasiona, grube kasze, pszenica

Gawron (*Corvus frugilegus*)

<https://pixabay.com/pl/photos/gawron-ptak-czarny-ptak-3876433/>

Fot. Henryk Niestrój (Arcaion)

Sierpówka (*Streptopelia decaocto*)

<https://pixabay.com/pl/photos/synogarlica-synogarlice-sierp%C3%B3wka-3824159/>

Fot. Dorota Wrońska (Fundacja_Poblize)

Kaloryczne menu

Sikorki, dzięcioły, kowaliki, sójki

- Słonina, tłuszczowe kule

Dzięciół duży (*Dendrocopos major*)

Modraszka zwyczajna (*Cyanistes caeruleus*)

Owocowe menu

Kosy, kwiczoły, szpaki, dzierlatki, trznadle, strzyżyki, rudziki

- **rodzynki, daktyle, morele, kawałki jabłka**

Kos zwyczajny (*Turdus merula*)

Kwiczoł (*Turdus pilaris*)

Menu ptaków wodnych

Łabędzie, kaczki

- drobno pokrojone gotowane warzywa i świeże owoce
- ziarna zbóż
- kukurydza
- liście kapusty
- skórki jabłek

Łabędź niemy (*Cygnus olor*)

Zimowi goście

Jemiołuszki, gile - przylatujące z północy na zimę

Jemiołuszka zwyczajna
(*Bombycilla garrulus*)

Gil zwyczajny
(*Pyrrhula pyrrhula*)

Jaki karmnik wybrać i gdzie go umieścić?

Konstrukcja karmnika powinna dawać ptakom łatwy dostęp do pokarmu oraz chronić przed warunkami pogodowymi.

Karmnik powinien być umieszczony na wysokości 1,5 do 2 metrów.

Sprawdź się!!!

- 1) Jakie są sposoby ptaków na przetrwanie zimy?
- 2) Wymień przynajmniej cztery gatunki ptaków, które można zaobserwować przy karmniku.
- 3) Czy karmnik można usytuować pół metra nad ziemią?
- 4) Czym dokarmiamy ptaki?
- 5) Jakie choroby u ptaków może wywołać spożywanie przez nie pieczywa?

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych

ul. Sułkowskiego 11

05-400 Otwock

(22) 779 26 94

www.parkiotwock.pl